

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ (Pollution Control Officer) เป็นผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ บกบาท อำนาจ และหน้าที่หลักของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามแหล่งข้อมูลที่ปรากฏ (โดยหลักคือมาตรา ๘๒ ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕) มีดังต่อไปนี้:

1. อำนาจในการเข้าตรวจสอบและการรวบรวมข้อมูล

- **อำนาจในการเข้าสถานที่:** เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจเข้าไปในอาคาร สถานที่ และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใดๆ
- **เวลาในการตรวจสอบ:** การเข้าตรวจสอบต้องทำระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ
- **วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ:** เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น
- **การตรวจสอบเอกสาร:** มีอำนาจตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว
- **เงื่อนไขในการเข้าปฏิบัติหน้าที่:** ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๑) **ต้องทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ** หากหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ขอรับรองให้มาเป็นพยาน
- **การแสดงบัตรประจำตัว:** ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

2. อำนาจในการออกคำสั่งแก้ไขและปรับปรุง

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือในกรณีดังต่อไปนี้:

- **สั่งการแก้ไขระบบบำบัดมลพิษ:** สั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย **จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซม** ระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น
- **กรณีที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม:** ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้

3. อำนาจในการออกคำสั่งปรับ

- **สั่งปรับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ใช่โรงงานอุตสาหกรรม:** มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมิใช่โรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒
- **กรณีที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม:** ให้มีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้น (โดยให้ถือว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้)
- **การดำเนินการแทน (โรงงานอุตสาหกรรม):** หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายในระยะเวลาอันสมควร เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้นได้

4. อำนาจในการดำเนินการทางปกครองต่อผู้ให้บริการและผู้ควบคุม

- **สั่งหยุด/ปิดกิจการผู้รับจ้างให้บริการ:** มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย **หยุดหรือปิดการดำเนินการกิจการ** หรือ **สั่งเพิกถอนใบอนุญาต** ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไข หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
- **เพิกถอนการเป็นผู้ควบคุม:** มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุม ตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

5. บทบาทด้านการสนับสนุนและการประสานงาน

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจดำเนินการเพื่อประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้:

- **เสนอแนะการปิด/เพิกถอนใบอนุญาต:** เสนอแนะการสั่งปิด หรือพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือการสั่งให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ใดๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่จงใจไม่ทำการบำบัดมลพิษและลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย
- **เสนอแนะการบังคับใช้กฎหมาย:** เสนอแนะให้มีการดำเนินการทางกฎหมายเพื่อบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัด หรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- **ให้คำปรึกษาแก่ท้องถิ่น:** ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ
- **ให้คำแนะนำในการจัดทำแผน:** ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามความจำเป็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

6. อำนาจในการเปรียบเทียบปรับ

- **อำนาจในการส่งเรื่องเปรียบเทียบ:** ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินสองปี และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

การอุทธรณ์คำสั่ง

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย ผู้ควบคุม หรือบุคคลอื่นใดที่ไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) มีสิทธิร้องคัดค้านคำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง หากผู้ร้องคัดค้านไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย ซึ่งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ (PCO) ตรวจพบความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการปล่อยมลพิษแพร่กระจายหรือรั่วไหล

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อหยุดยั้งการปล่อยมลพิษลงโทษผู้กระทำความผิด และเสนอแนะมาตรการที่เด็ดขาด การดำเนินการของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในกรณีดังกล่าว อ้างอิงตามมาตราสำคัญในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีดังนี้:

1. การตรวจสอบและสั่งการแก้ไขโดยทันที (มาตรา ๘๒)

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องใช้อำนาจในการเข้าไปตรวจสอบและสั่งการแก้ไข เพื่อหยุดยั้งความเสียหายที่กำลังเกิดขึ้น:

- **มาตรา ๘๒ (๑): อำนาจการเข้าตรวจสอบและเก็บข้อมูล** เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่ หรือเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดมลพิษ **หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้** [๑๒๔] การรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษถือเป็นเหตุอันควรสงสัยและเป็นหน้าที่ของ PCO ในการเข้าตรวจสอบโดยต้องทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ [๓๐, ๑๓๖]
- **มาตรา ๘๒ (๒): อำนาจสั่งการแก้ไข** เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจ **ออกคำสั่งเป็นหนังสือ** ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดมลพิษ **จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดมลพิษ** หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งมลพิษนั้น [๑๓๐] หากเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ต้องแจ้งเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการก่อน แต่หากไม่ดำเนินการ PCO มีอำนาจดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้ได้ [๑๓๐]

2. การสั่งปรับทางปกครอง (มาตรา ๘๒ (๓) และมาตรา ๙๐/๙๒)

การปล่อยมลพิษแพร่กระจายหรือรั่วไหล มักเข้าข่ายการกระทำผิดที่ต้องเสียค่าปรับรายวันตามกฎหมาย:

- **มาตรา ๙๐: กรณีหลักเลียงระบบรวม** หากแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการ แต่ **หลักเลียงไม่จัดส่งและลักลอบปล่อยทิ้ง** น้ำเสียหรือของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก จะต้องเสียค่าปรับในอัตรา **สี่เท่าของอัตราค่าบริการ** ตลอดเวลาที่กระทำผิด [๑๓๙]
- **มาตรา ๙๒: กรณีละเว้นไม่ใช้ระบบของตน** หากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๘ หรือ ๗๐ **ละเว้นไม่ทำการบำบัดมลพิษโดยใช้ระบบของตนเอง และลักลอบปล่อยทิ้ง** มลพิษดังกล่าวออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก จะต้องเสีย **ค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวัน** สำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของระบบบำบัดของตน ตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้น [๑๔๐]

PCO ต้องใช้อำนาจตาม **มาตรา ๘๒ (๓)** ในการออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หากไม่ใช่โรงงานอุตสาหกรรม [๑๓๑]

3. การเสนอแนะมาตรการเด็ดขาด (มาตรา ๘๓ (๑))

ในกรณีที่การปล่อยมลพิษแพร่กระจายหรือรั่วไหลเป็นผลมาจากการ **จงใจไม่ทำการบำบัดมลพิษและลักลอบปล่อยทิ้ง** อากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสีย [๑๓๓] เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องใช้อำนาจในการประสานงานดังนี้:

- **มาตรา ๘๓ (๑): เสนอแนะการสั่งปิด/เพิกถอนใบอนุญาต** เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจ **เสนอแนะการสั่งปิด หรือพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต** หรือการสั่งให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษ (ตามมาตรา ๖๘, ๖๙, หรือ ๗๘) ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง [๑๓๓]

4. การดำเนินการเพื่อเรียกร้องความรับผิดชอบทางแพ่ง (มาตรา ๙๖ / ๙๗)

แม้ว่า PCO จะมีอำนาจโดยตรงในการสั่งการและปรับทางปกครอง แต่การเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งต่อทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายจะอ้างอิงบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่ง:

- **มาตรา ๙๖: ความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน** การรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือ **ทำให้ทรัพยากรอื่นของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหาย** เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ไม่ว่าจะเกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม [๑๔๕] โดยค่าเสียหายนี้ **หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย** [๑๔๖]
- **มาตรา ๙๗: ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ** ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการ **ทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน** มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ **ตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหายหรือเสียหายไปนั้น** [๑๔๗]

การดำเนินการของ PCO ตามมาตรา ๘๒ และ ๘๓ จะเป็นหลักฐานสำคัญในการที่หน่วยงานของรัฐจะนำไปใช้เพื่อฟ้องร้องเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งตามมาตรา ๙๖ และ ๙๗ ต่อไป

กรณีเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษไม่บันทึกสถิติการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย/อากาศเสีย/ของเสีย PCO ต้องดำเนินการอย่างไร

การไม่บันทึกสถิติการทำงานของระบบบำบัดมลพิษถือเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดไว้สำหรับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ [๑๒๗] ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ (PCO) ตรวจพบการกระทำผิดนี้ จะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของการตรวจสอบและการดำเนินการทางกฎหมาย ดังนี้:

1. การยืนยันหน้าที่และการตรวจสอบการกระทำผิด

หน้าที่ในการจัดเก็บสถิติ:

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ เป็นของตนเอง มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้อง:

- **จัดเก็บสถิติและข้อมูล** ซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวัน [๑๒๗]
- **จัดทำบันทึกรายละเอียดเป็นหลักฐาน** ไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น [๑๒๗]
- **จัดทำรายงานสรุปผลการทำงาน** ของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว **เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น** อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง [๑๒๗]
- การเก็บสถิติ ข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานต้องทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง [๑๒๘]
- หากมีการแต่งตั้งผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการ พวกเขาจะมีหน้าที่ดำเนินการตามที่กล่าวมาข้างต้นแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครอง [๑๒๘]

อำนาจ PCO ในการตรวจสอบ:

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจในการเข้าตรวจสอบสถานที่เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ [๑๒๙] รวมถึงการ **ตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ** หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ [๑๒๙] การตรวจสอบนี้ต้องกระทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หรือบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน [๓๐, ๑๓๖]

2. การดำเนินการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษ

การที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๐ [๑๒๗] ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย และมีบทกำหนดโทษที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องดำเนินการ:

บทกำหนดโทษ:

- **มาตรา ๑๐๖** กำหนดว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียผู้ใด **ไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๐** [๑๒๗] ต้องระวางโทษ **จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ** [๑๕๐]

การดำเนินการของ PCO (การเปรียบเทียบปรับ):

เนื่องจากความผิดตามมาตรา ๑๐๖ [๑๕๐] เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินสองปี [๓๔] เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจึงมีอำนาจในการดำเนินการเปรียบเทียบปรับ:

- ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพบว่าการกระทำผิด และบุคคลนั้น **ยินยอมให้เปรียบเทียบ** [๓๔]
- เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้อง **ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเจ็ดวัน** นับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ [๓๔]
- คณะกรรมการเปรียบเทียบจะประกอบด้วยผู้แทนสามคนจากสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม [๓๒]

3. การใช้อำนาจสั่งการทางปกครอง

นอกเหนือจากการดำเนินคดีหรือการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๐๖ [๑๕๐] เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษยังมีอำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองเพื่อบังคับให้มีการแก้ไขหรือปรับปรุง ดังนี้:

- **อำนาจในการสั่งแก้ไข (มาตรา ๘๒ (๒)):** เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจ **ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม** หรือผู้รับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย **จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซม** ระบบหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งมลพิษ [๑๓๐] (แม้ว่าการไม่บันทึกสถิติอาจไม่ใช่การชำรุดของระบบโดยตรง แต่อาจนำไปสู่การสั่งให้ปรับปรุงการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย)
- **การแจ้งผู้มีอำนาจในกรณีโรงงาน:** ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปก่อน [๑๓๐] หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการ PCO จึงจะมีอำนาจดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้ได้ [๑๓๐]
เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่พอใจคำสั่งของ PCO (ตามมาตรา ๘๒ (๒)) มีสิทธิร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษภายในสามสิบวัน [๑๓๖]